

Jingle-jangle: Rickenbacker 360/12 1980-90

Oorspronkelijke prijs: € 1000 Huidige waarde: € 1200 - € 2400
Hedendaags equivalent: Rickenbacker 360/12

Gebruikte gitaren

Ken uw Ricky

De 360/12 had dus twee duidelijk verschillende body-stijlen, maar daarnaast kreeg het model ook een aantal nauwe verwanten. De 330/12 was de minder luxe uitvoering, terwijl de 370/12 juist de duurdere versie was, geheel conform de logica van Rickenbackers modelaanduiding. De '7' geeft echter ook aan dat het om een model met drie elementen gaat. Dit laatste model werd de favoriete 12-string van Roger McGuinn, die zijn exemplaar voorzag van actieve elektronica voor het karakteristieke gitaargeluid van The Byrds. In 1998 beloonde Rickenbacker deze onbetaalbare bijdrage aan de geschiedenis van de elektrische 12-string met een limited edition, de 370/12RME1.

Staartstuk

Circuit

Elementen

Body

Brug

Kleur

Toets en frets

Snaren

Kop

Erg vroege exemplaren van de 360/12 hadden een aangepaste versie van het vlakke Rickenbacker staartstuk. Toen de productie in 1964 goed op gang was, verving men dit onopvallende stuk metaal door een 12-snarige versie van het stijlvolle 'R'-staartstuk van een jaar eerder.

De 360/12 heeft een element-keuzeschakelaar met drie standen, plus een volume- en toonregelaar voor elk element en een kleinere vijfde potmeter waarmee de signalen van beide elementen onafhankelijk van de driestandenschakelaar te mengen zijn. In theorie bruikbaar dan in de praktijk, maar nog steeds aanwezig op de huidige modellen en nog net zo verwarrend als destijds. Nog ingewikkelder was het Rick-O-Sound circuit met twee uitgangsjacks (circa 1960), een pseudo-stereocircuit waarbij elk element een eigen uitgang kreeg.

De elementen bestaan uit een tweetal enkelspoelers die bepalend zijn voor het karakteristieke rinkelende geluid van deze 12-snaar. Aanvankelijk waren ze van het 'broodrooster'-type, met twee zwarte sleuven in de bovenkant van de verchroomde kapjes. In 1970 werd dit type vervangen door een nieuwe Hi-Gain versie met een hogere output. Dit element is herkenbaar aan een rij van zes magneetpooltjes midden in een zwart vlak. Een aantal reissues daargelaten kom je dit element standaard tegen op alle 360/12's.

De body van de 360/12 werd vanaf het begin vervaardigd volgens het gebruikelijke (of ongebruikelijke?) Rickenbacker-procédé. De voor- en zijanten komen uit één enkel blok esdoorn waarin klankkamers zijn gefreesd. Het achterblad komt van een apart stuk esdoorn. De body is aan de achterzijde voorzien van een binding, maar de voorkant is afgerond voor een vloeiende look: heel anders en minder lomp dan de 360/12WB met scherpe hoeken en een dubbele binding.

Veel concurrenten hebben tegenwoordig bruggen met individuele intonatie per snaar, maar Rickenbacker houdt stug vast aan een brug met zes zadels. Prima voor zessnarige gitaren natuurlijk, maar op de 360/12 de oorzaak van flink wat stemproblemen.

Net als z'n stalgenoten uit het midden van de jaren '60 was de 360/12 aanvankelijk leverbaar in natuurlijk Mapleglo of de kenmerkende rode Fireglo. Tegen 1968 was het kleuren-gamma uitgebreid met dekkende kleuren als Burgundyglo (bordeaux), Jetglo (zwart) en Azureglo (blauw). In de jaren '80 kwamen daar nog alternatieven bij als wit, notenbruin, robijnrood, zilver en 'Midnight blue'.

Zoals de '6' in de typeaanduiding aangeeft is deze 12-string een luxe uitvoering met een palissander toets met binding en drie-hoekige parelmoeren positioneringsmarkeringen in plaats van de gewone stippen. Aanvankelijk had de toets 21 frets, maar in 1969 werden dat er 24. De halsbreedte is vrijwel gelijk aan die van de 6-snarige 360 en voor veel gitaristen is dat iets te smal. Dat heeft de populariteit van de 360/12 echter nooit in de weg gestaan.

Vanaf het begin draaide Rickenbacker de gebruikelijke snaarvolgorde van een 12-snarige gitaar om: de octaafsnaar ligt onder de gewone snaar in plaats van erboven. Dit wordt algemeen gezien als een belangrijke factor in het karakteristieke 12-snarige Rickenbacker-geluid.

Een slim ontwerp zorgde ervoor dat de klassieke Rickenbacker kop behouden bleef, omdat de extra mechanieken een plek vonden aan de zijkant van de kop, tussen de gewone mechanieken. De asjes zijn bereikbaar via sleuven in de kop. Een innovatieve opzet en zonder meer compact, maar het kan nogal verwarrend zijn. Snaren vervangen is bovendien verre van leuk.

Tweedehands kopen

Rickenbacker debuteerde in 1958 met een fullsize, platte semi-akoestische gitaar, maar het duurde tot 1964 voordat er een 12-snarige versie kwam. De body was identiek aan die van de 360 zessnaar, met grote cut-aways en een binding langs de randen, plus een paar cosmetische ingrepen die de gitaar wat luxer maakten dan de 330. In 1964 introduceer-

de Rickenbacker een alternatieve bodystijl voor de luxe modellen. Afgeronde bodyranden zorgden voor een vloeiender uiterlijk en het eindresultaat was een duidelijk andere gitaar dan het oorspronkelijke ontwerp. In beide uitvoeringen heeft de 360/12 zich ontwikkeld tot de belangrijkste elektrische 12-snarige gitaar en een van Rickenbackers meest succesvolle modellen.

Modificaties

Het vervangen van originele onderdelen door andere wordt nogal bemoeilijkt door het feit dat veel onderdelen merkspecifiek voor Rickenbacker zijn. Aanpassingen vereisen dus vaak grootscheepse ingrepen. 'Echte' vervangingsonderdelen zijn wel verkrijgbaar en dat is weer handig voor restauratiewerk. Het is overigens lastig om die onderdelen daadwerkelijk in huis te krijgen, want Rickenbacker staat nogal argwanend tegenover dit soort bestellingen.

Serienummers

De nummering van Rickenbackers begint in 1960 en is een stuk logischer en ordelijker dan de hink-stap-sprongmethodes die veel concurrenten hanteerden. Tot 1986 werd een nummer met drie, vier of vijf cijfers vergezeld van een code van twee letters. De eerste gaf het jaar van productie aan en liep van A tot Z (beginnend in 1961 en eindigend in 1986), de tweede de maand, van A (januari) tot H (augustus). De codering voor de laatste drie maanden was wat minder precies, met I/J voor september, J/K voor oktober, K/L voor november en L/M voor december. Vanaf 1987 kwam er een nieuwe aanduiding, bestaande uit een letter en een cijfer. De letter gaf de maand van productie aan (dezelfde codering als bij het eerste systeem) en het nummer het bouwjaar. Het cijfer '0' staat voor 1987, 1 is 1988 enzovoorts. Welke methode ook is gebruikt, het serienummer staat altijd op het plaatje van de jackuitgang aan de zijkant van de body.